



Lestijärven kunta

Vastineet
arviointikertomuksen
havaintoihin
2024

Sisällys

1 Johdanto	2
2 Lestijärven kunnan vastaukset tarkastuslautakunnan havaintoihin	3
2.1 Yleishallinnon vastineet esitettyihin havaintoihin	3
2.2 Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan vastineet esitettyihin havaintoihin	6
2.2 Teknisen lautakunnan vastineet esitettyihin havaintoihin	7

1 Johdanto

Kuntalain 121 §:n mukaan on tarkastuslautakunnan valmisteltava valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on tarkastuslautakunnan arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä.

Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista arvioidaan kaupunginhallituksen antaman tilinpäätöksen, henkilöstöraportin, toimielinten pöytäkirjojen, kuultujen ja saatujen selvitysten, arviointikäyntien ja tehtyjen havaintojen pohjalta. Arviointityön tueksi on kuultu toimialojen, vastuualueiden ja liikelaitoksen virkamies- ja luottamusmiesjohtoa, asiantuntijoita sekä JHT-tilintarkastajaa.

Kunnanvaltuusto merkitsi 28.5.2025 kokouksessaan tiedokseen arviointikertomuksen vuodelta 2024 ja pyysi kunnanhallitukselta selvitystä arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin lokakuun loppuun mennessä. Kunnanhallitus lähetti arviointikertomuksen lautakuntiin ja toimialoille 3.9.2025 ja pyysi toimittamaan vastineet kunnanhallitukselle 10.10.2025 mennessä. Tässä asiakirjassa on eriteltynä toimialoittain vastineet esitettyihin havaintoihin.

2 Lestijärven kunnan vastaukset tarkastuslautakunnan havaintoihin

2.1 Yleishallinnon vastineet esitettyihin havaintoihin

❖ Viranhaltijoiden työtilojen siirtyminen pois kunnanviraston tiloista on aiheuttanut hämmennystä kuntalaisissa ja vaikeuttanut asioiden hoitoa. Tarkastuslautakunnan mielestä vanhan kunnanviraston ulko-ovessa tulisi olla selkeästi esitetty, mistä kenetkin tavoittaa.

Vastine: Vanhan kunnanviraston ulko-oveen on tuotu ohjeet ja kartta henkilöstön nykyisistä työpisteistä sekä yhteystiedot asiainnin helpottamiseksi.

❖ Tarkastuslautakunnan mielestä luottamushenkilöiden yhteystiedot olisivat suositeltavaa esittää kunnan verkkosivuilla. Luottamushenkilöiden yhteystietojen laittaminen yleiseen tietoverkkoon edellyttää kuitenkin kunkin henkilön suostumusta.

Vastine: Kunta kartoittaa mahdollisuudet julkaista luottamushenkilöiden yhteystiedot kunnan verkkosivuilla. Kunnan näkökulmasta yhteystiedot olisi hyvä olla näkyvillä ainakin kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston puheenjohtajiston osalta, mikäli asianomaiset siihen suostuvat.

❖ Tarkastuslautakunnan mielestä olisi kiinnitettävä huomiota asiakirjojen sisältöjen selkeään esittämiseen (esim. tp kirja kriisikuntakriteerit).

Vastine: On tärkeää, että asiakirjat ovat selkeitä ja ymmärrettäviä. Asiakirjojen sisältöjä pyritään kehittämään selkeämmiksi, jotta olennaiset asiat ovat helposti ymmärrettävissä niin päättäjille kuin kuntalaisillekin.

❖ Tarkastuslautakunta on huolissaan henkilöstön vaihtuvuudesta, joka kuormittaa ja vie resursseja henkilöstöltä. Jatkuvasta perehdyttämisestä on tullut uusi normaali.

Vastine: Henkilöstön vaihtuvuus on ollut kunnassa iso haaste etenkin johtoryhmätasolla. Tällä hetkellä kunnassa työskentelee motivoitunutta ja sitoutunutta henkilöstöä, joiden työtyytyväisyydestä ja -hyvinvoinnista pyritään pitämään huolta.

❖ Tarkastuslautakunnan tietoon on tullut edelleen kokoukseen kuulumatonta epäasiallista käytöstä. Kokouksen puheenjohtajan tehtävänä on huolehtia kokoukseen osallistuvien asianmukaisesta käytöksestä ja tarvittaessa pyytää häiritsevästi käyttäytyvää henkilöä poistumaan kokouksesta.

Vastine: Epäasiallinen käytös on selkeästi vähentynyt kuntavaalien 2025 jälkeen uuden valtuuston ja uusien toimielimien aloittaessa. Toimielimille ja etenkin puheenjohtajille korostetaan edelleen puheenjohtajien vastuuta kokouksen asiallisesta sujumisesta ja luottamushenkilöiden käytöksestä. Iso vastuu asiassa on luottamushenkilöillä itsellään.

❖ Tarkastuslautakunta suosittelee lisäämään ohjeisiin (esim. hallintosääntö, hankintasääntö, konserniohje, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje) toimielimen käsittelypäivän, pykälän ja voimaantulopäivän.

Vastine: Ohjeisiin ja dokumentteihin lisätään käsittelypäivä, pykälä ja voimaantulopäivä niiltä osin, kun ne puuttuvat.

- ❖ Tarkastuslautakunnan mielestä eri toimialueiden ja konsernin tavoitteita tulisi tarkistaa ja tarvittaessa ajankohtaistaa.

Vastine: Tavoitteita tarkistetaan ja ajankohtaistetaan parhaillaan käynnissä olevan kuntastrategiatyön yhteydessä.

- ❖ Tarkastuslautakunta kiinnitti huomioita, että kokouspöytäkirjojen liitteistä on puuttunut oikaisuvaatimusohjeita ja valitusosoituksia. Sivistyslautakunnan osalta oikaisuvaatimus- ja valitusosoitukset on nimetty epäselvästi. Teknisen lautakunnan pöytäkirjoista on puuttunut oikaisuvaatimusohjeita ja valitusosoituksia. Kunnanvaltuuston ja hallituksen osalta tilanne on parantunut.

Vastine: Asia on demokratian kannalta keskeinen, ja kunnanhallitus sekä valtuusto kiinnittävät siihen huomiota. Vuonna 2024 kunnalla oli käytössä vanha asianhallintaohjelma, mutta nykyisessä Dynasty-järjestelmässä oikaisuvaatimus- ja valitusosoitukset lisätään pykäläkohtaisesti automaattisesti, minkä ansiosta mahdolliset puutteet ovat korjaantuneet vuoden 2025 alusta.

- ❖ Tarkastuslautakunta kiinnitti edelleen huomiota pöytäkirjoihin, joista puuttuvat liitteet esimerkiksi Syrin koulun myyntiin liittyvät asiakirjat. Tarkastuslautakunta muistuttaa, että olennaisen tiedon poisjättämisen on perustuttava julkisuuslain pykälään.

Vastine: Havainto on tärkeä päätöksenteon läpinäkyvyyden kannalta. Kunta kiinnittää jatkossa huomiota siihen, että liitteet ovat mukana asianmukaisesti. Nykyinen Dynasty-järjestelmä helpottaa liitteiden hallintaa ja vähentää puutteiden riskiä.

- ❖ Tarkastuslautakunta kiinnitti huomioita kunnan nettisivuilla oleviin henkilötietoihin, jotka eivät henkilötietolain mukaan ole julkisia esimerkiksi oikaisuvaatimusten tekijöiden yhteystiedot.

Vastine: Erinomainen havainto. Kunta kiinnittää jatkossa huomiota siihen, että lakeja noudatetaan henkilötietojen osalta ja näkyvissä ovat vain tarpeelliset tiedot.

- ❖ Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota, että pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Pöytäkirjan sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta oikaisuvaatimus- tai valitusajan päättyessä. (KL 140 §).

Vastine: Ks. edellinen vastine.

- ❖ Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota, että kunnan sivuilla olevien sääntöjen (hallintosääntö ym.) ja rekistereiden (sidonnaisuusilmoitukset) tulisi olla ajan tasalla ja sijaita niille kuuluvissa osioissa.

Vastine: Kunnan verkkosivuilla olevat säännöt ja rekisterit pidetään jatkossa ajan tasalla, ja niiden sijoittaminen oikeisiin osioihin varmistetaan. Vastuu on myös luottamushenkilöillä tietojen toimittamisessa esimerkiksi sidonnaisuuksien osalta.

- ❖ Tarkastuslautakunnan mielestä sisäisen tiedonkulun parantamiseen tulisi kiinnittää huomiota erityisesti poikkeustilanteissa.

Vastine: Kunta on tunnistanut saman kehittämistarpeen ja asiaan on tartuttu tekemällä viestintäohje. Lisäksi nyt syksyllä valmistellaan / päivitetään kunnan valmius- ja varautumissuunnitelmia, joissa otetaan kantaa myös sisäiseen tiedonkulkuun etenkin poikkeustilanteissa.

- ❖ Tarkastuslautakunta muistuttaa asianmukaisesta kilpailutuksesta kunnan hankinnoissa.

Vastine: Kunnassa on käytössä hankintaohje, joka on luotu lainsäädännön mukaiseksi ja jonka noudattamista vaaditaan jokaiselta toimialalla. Hankintaohjetta päivitetään tarpeen mukaan.

- ❖ Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä sisäistä valvontaa, jonka avulla varmistetaan kunnan talous- ja toimintatietojen tarkkuus, tukee päätöksentekoa ja varmistaa kunnan toiminnan laillisuuden.

Vastine: Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline. Kunnanhallitus on 11.12.2024 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Sen hyödyntämistä tulee tehostaa jokaisella toimialalla ja johtoryhmä käy loppuvuoden 2025 aikana keskustelun siitä, miten ohjetta hyödynnetään työvälineenä arjessa.

- ❖ Tarkastuslautakunta muistuttaa, että luottamushenkilöllä on vaitiolovelvollisuus salassa pidettävistä asioista.

Vastine: Luottamushenkilöitä muistutetaan säännöllisesti vaitiolovelvollisuuden merkityksestä salassa pidettävien asioiden käsittelyssä. Tässä on myös iso vastuu luottamushenkilöillä.

- ❖ Tarkastuslautakunta kiinnitti huomioita, että kaikkia viranhaltijapäätöksiä ei ole esillä kunnan verkkosivuilla (pl. salassa pidettävät)

Vastine: Erittäin aiheellinen havainto. Kunnassa on ollut toimialoitain ja viranhaltijoiden kesken eroavaisuuksia siinä, että miten ja millaisia viranhaltijapäätöksiä julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Kunnassa on valmistelussa viranhaltijapäätösten ohje, jotta niiden tekeminen ja julkaisu olisi yhdenmukaista ja lainmukaista. Valmistelussa hyödynnetään myös Kuntaliiton juristin näkemyksiä viranhaltijapäätösten julkisuudesta.

- ❖ Tarkastuslautakunnan mielestä on tärkeää, että työhön liittyvän tehokkuuden ja sujuvuuden kannalta myös etätyöhön laaditaan säännöt ja käytännöt ovat selkeitä.

Vastine: Tärkeä havainto, koska etätyö on normaali osa etenkin kunnanviraston henkilöstön arkea. Etätyöohjeistus ja etätyösopimukset pyritään valmistelevaan alkuvuoden 2026 aikana.

- ❖ Tarkastuslautakunta korostaa, että valtuustoaloitteiden tulisi saada asianmukainen käsittely joko edistämällä niitä tai päättämällä, ettei niitä viedä eteenpäin.

Vastine: Kunta pitää tärkeänä, että valtuustoaloitteet käsitellään asianmukaisesti ja että päätökset niiden jatkosta tehdään selkeästi. On syytä luoda käytäntö siihen, että milloin, missä ja miten aloitteita käsitellään, jotta ne tulevat käsitellyksi kohtuullisessa ajassa ja yhdenmukaisesti.

- ❖ Tarkastuslautakunnan mielestä maaseutuelinkeinojen edunvalvontaa pitäisi tehostaa koko seutukunnassa.

Vastine: Kunnan maaseutuelinkeinojen edunvalvontaa hoidetaan erityisesti maaseutuyksikkö KaseKan ja Kaustisen seutukunnan toiminnan puitteissa. Kunta välittää tiedot KaseKalle ja seutukunnalle tästä tarkastuslautakunnan havainnosta.

2.2 Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan vastineet esitettyihin havaintoihin

- ❖ Oppilaiden rauhattomuus ja huono käytös kuormittavat henkilökuntaa. Tällä on vaikutusta henkilökunnan jaksamiseen, hyvään ja turvalliseen ilmapiiriin koulussa.

Vastine: Koulun henkilökunnan jaksaminen sekä hyvä ja turvallinen ilmapiiri ovat ensiarvoisen tärkeitä asioita, joihin tulee kiinnittää jatkuvasti huomiota. Henkilökunnan jaksamista ja myös oppilaiden hyvinvointia haastoivat kevään 2024 aikana henkilökunnan lomautukset, mikä on käytännössä tarkoittanut sitä, että osa oppilasryhmistä on hoidettu opettajan oman työn ohella hoidettavin oton tuntein. Tämä on osaltaan vaikuttanut siihen, että levottomuus on voinut lisääntyä.

Henkilökunta tarvitsee esihenkilön tuen työlleen. Myös oppilashuollon henkilöstön panos on tärkeä tuki koulun henkilökunnalle. Lestin koulun oppilashuollon resurssit ovat verraten hyvät.

- ❖ Tarkastuslautakunnan mielestä on hyvä, että koululla on etsitty keinoja käytösongelmiin ja saatu myös ratkaisuja niihin.

Vastine: Käytösongelmat ovat vähentyneet, ja kulunut syksy 2025 on alkanut rauhallisesti. Henkilöstön tietoon ei ole tullut ilmiöitä, jotka herättäisivät erityistä huolta.

- ❖ Tarkastuslautakunta kiinnitti huomioita, että kokouspöytäkirjojen liitteistä on puuttunut oikaisuvaatimusohjeita ja valitusosoituksia. Sivistyslautakunnan osalta oikaisuvaatimus- ja valitusosoitukset on nimetty epäselvästi. Teknisen lautakunnan pöytäkirjoista on puuttunut oikaisuvaatimusohjeita ja valitusosoituksia. Kunnanvaltuuston ja hallituksen osalta tilanne on parantunut.

Vastine: Asia on demokratian kannalta keskeinen, ja sivistys- ja hyvinvointilautakunta kiinnittää siihen huomiota. Vuonna 2024 Lestijärven kunnalla oli käytössä vanha asianhallintaohjelma. Nykyisessä asianhallintaohjelmassa Dynastyssä oikaisuvaatimus- ja valitusosoitukset ovat pykäläkohtaisesti automatisoituneempia, joten mahdolliset puutteet ovat korjaantuneet vuoden 2025 alusta.

- ❖ Kunnassa on aktiivinen kolmas sektori, joka järjestää paljon erilaista toimintaa eri ikäisille.

Vastine: Kunta tukee kolmannen sektorin toimintaa tiiviillä yhteistyöllä, jotta monipuolinen tarjonta voi jatkua ja kehittyä.

2.2 Teknisen lautakunnan vastineet esitettyihin havaintoihin

- ❖ Tarkastuslautakunta kiinnitti huomioita, että kokouspöytäkirjojen liitteistä on puuttunut oikaisuvaatimusohjeita ja valitusosoituksia. Sivistyslautakunnan osalta oikaisuvaatimus- ja valitusosoitukset on nimetty epäselvästi. Teknisen lautakunnan pöytäkirjoista on puuttunut oikaisuvaatimusohjeita ja valitusosoituksia. Kunnanvaltuuston ja hallituksen osalta tilanne on parantunut.

Vastine: Vuonna 2024 teknistä toimea on johtanut useita eri henkilöitä. Hallintojohtaja, rakennustarkastaja, sekä useita eri viransijaisia. Välissä on ollut pitkiä taukoja ilman teknistä johtajaa, näistä syistä kokouksia ja viranhaltijapäätöksiä on jäänyt puuttumaan. Jatkossa kiinnitämme erityistä huomiota, että mahdollisesti kiireen takia poisjääneet oikaisuvaatimus- ja valitusosoitteet tulevat lautakunnan pöytäkirjoihin mukaan.

- ❖ Rakennusvalvonnan velvollisuus valvoa kaavamääräysten noudattamista.

Vastine: Tekninen toimi on tietoinen rakennusvalvonnan velvollisuudesta valvoa kaavamääräysten noudattamista. Tekninen johtaja on aloittanut virassa 3/2025 ja on tiedustellut teknisen toimen muilta työntekijöiltä, onko vuonna 2024 tapahtunut tai paljastunut jotain kaavamääräyksen rikkomisia. Tämänkaltaista tapahtumaa ei ole tullut esiin. Kaavamääräyksen noudattamisen valvonnan tehostaminen edellyttäisi uuden henkilön palkkaamista tähän tehtävään. Kunnan ja teknisen toimen taloustilanteen takia lisähenkilön palkkaaminen tähän tehtävään ei ole tällä hetkellä mahdollista. Huomioitavaa on sekin, että rakennustarkastajan työsuhde on loppumassa 30.11.2025, jolloin valvonnan mahdollisuudet vähenevät edelleen.